

LEERRUTE URBAN DEVELOPMENT

TU Delft/ Veldacademie 2023

Update 19 Januari 2023

Wat is het?

In de 8-daagse Leerroute Urban Development staat het werken aan integrale gebiedsontwikkeling centraal. Deelnemers werken in kleine interdisciplinaire groepen aan een urgente opgave uit de Rotterdamse praktijk. Het doel is om gezamenlijk problemen, kansen en knelpunten te analyseren, een gedeelde visie te formuleren, en dit te vertalen naar concrete doelstellingen en acties – verbonden aan een ruimtelijke ontwikkeling. Er wordt gewerkt met diverse praktische tools op verschillende schaalniveaus, waarbij de nadruk ligt op het wijkniveau. Op deze wijze ontstaat een integraal proces dat de deelnemers in staat stelt om problemen met een hoge complexiteit samen aan te pakken.

Waarom

Steden zoals Rotterdam worden steeds complexer en staan voor grote uitdagingen - voor samenwerking en afstemming zijn steeds meer partijen nodig. Dat is een complex samenspel tussen burgers, private partijen, maatschappelijke organisaties en (een sectoraal georganiseerde) overheid. Steeds vaker krijgen steden te maken met onvoorziene gebeurtenissen waardoor snelle afstemming, flexibiliteit en vertrouwen in de samenwerking nodig is. Een toekomstbestendige en

veerkrachtige stad baseert haar plannen en beleid dan ook op een samenhangende en breed gedragen visie die recht doet aan de ervaringen, kennis, vaardigheden en ideeën van al deze partijen.

Leren van elkaar

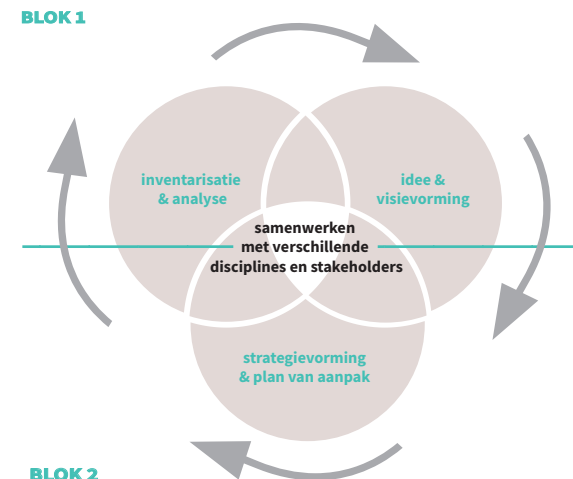
Samenwerking is dus essentieel om de ontwikkeling van de stad in wenselijke richting te sturen. Maar het is ook een grote uitdaging want eenieder schuift aan met een andere rol, ervaringen, werkcultuur, methodes of verschillend gebruik van terminologie en taal. Het vergt denkrimte, handvatten en begeleiding om elkaar te (leren) begrijpen en van elkaar te leren. Daarom heeft de Veldacademie met het Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) van de Erasmus Universiteit de Leerroute Urban Development voor de Beleidsacademie van de Gemeente Rotterdam ontwikkeld. Sinds 2022 wordt de leerroute in samenwerking met het Leiden Delft Erasmus Centre for Sustainability (LDE Cfs) aangeboden en verder uitgewerkt.

Leervorm

De cursus combineert verschillende leervormen met elkaar. Deelnemers werken het gehele traject in vier kleine interdisciplinaire groepen aan vier casussen die met elkaar in verband staan op een hoger schaalniveau. Er is regelmatig ruimte voor uitwisseling tussen de groepen en plenaire reflectie. In korte theoretische sessies wordt het principe van gebiedsgerichte, integrerende en strategische stedelijke ontwikkeling en planvorming uiteengezet. Vervolgens worden hier relevante oefeningen en tools aan gekoppeld. De cursus richt zich vooral op drie iteratieve fasen die in de cursus worden doorlopen als onderdeel van strategische stedelijke ontwikkeling zoals is weergegeven in de visualisatie in figuur 1.

Voor wie bedoeld

De cursus is gericht op professionals met uiteenlopende achtergronden die betrokken zijn bij stedelijke ontwikkeling en plan- en beleidsvorming, in gebiedsgerichte teams werken of die in de gebieden werken. Bij de selectie van deelnemers wordt gelet op een zo breed mogelijke

Figuur 1. Visualisatie van het proces van strategische stedelijke ontwikkeling

afspiegeling. In de huidige vorm is de cursus toegespitst op professionals die werkzaam zijn in verschillende departementen van gemeente Rotterdam. We werken continue aan het verbeteren van het aanbod en willen op termijn aanbod genereren voor een bredere doelgroep omdat samenwerken aan stedelijke vraagstukken niet ophoudt bij de grenzen van de overheid.

Door wie gegeven

Deze cursus wordt gegeven door Ruth Höppner, architect, socioloog, manager Veldacademie en clusterstrateg MO bij de Gemeente Rotterdam. En door Saskia Ruijsink, expert in strategische ruimtelijke planning en wetenschappelijk coördinator van de Cities Hub, Leiden-Delft-Erasmus Centre for Sustainability. Afhankelijk van het onderwerp worden tijdens de cursus deskundigen – bijvoorbeeld van de Gemeente Rotterdam, TU Delft of bedrijfsleven, uitgenodigd voor reflectie.

“De training helpt om buiten de hectiek van alledag vanuit verschillende invalshoeken naar een onderwerp te kijken. Veel misverstanden kan je voorkomen door meer de tijd te nemen om een opgave goed met elkaar te bespreken, waarom je vanuit je eigen professie misschien andere accenten legt.”

Praktische informatie

TIJDSBESTEDING

2 blokken van 3,5 dagen en
1 terugkommiddag

WANNEER

- **Blok 1:** 28 – 31 maart 2023
dinsdag 28, woensdag 29 en donderdag 30 maart van 9.00 – 17.00 en vrijdag 31 maart van 9.00 – 14.00
- **Blok 2:** 18 – 21 april 2023
dinsdag 18, woensdag 19 en donderdag 20 april van 9.00 – 17.00 en vrijdag 21 april van 9.00 – 14.00
- **Terugkomdag** n.t.b.

WAAR

Veldacademie Rotterdam
Waalhaven Oostzijde 1, Rotterdam

INSCHRIJVEN

Voor medewerkers Gemeente Rotterdam via Sophie Trainingscatalogus/Beleidsacademie cluster MO: Urban Development. Stuur daarnaast ook een e-mail aan: r.hoppner@rotterdam.nl.
Voor overige geïnteresseerde: stuur een mail aan s.m.ruijsink@tudelft.nl

KOSTEN

2.100,- Euro per deelnemer, inclusief koffie/thee, lunch

Centre for Sustainability
Leiden-Delft-Erasmus Universities

“Wat ik een winst vond is meer de gezamenlijkheid, dat je bij de initiatieffase of bedenkfase, al met elkaar om de tafel gaat zitten.”

“Het in elkaars keuken kijken vind ik heel belangrijk. En daar helpen die instrumenten ongelooflijk bij.”

“De training was echt boven m'n verwachting. Ik wordt wel eens gevraagd om mee te denken bij het opstellen van een visie. Door die ervaring die ik in de training heb opgedaan weet ik nu waar ik aan moet denken.”

Bij afronding ontvang je een deelname certificaat van de TU Delft.

Programma

De cursus bestaat uit 2 blokken van 3,5 dagen en wordt opgevolgd met een evaluatieve terugkomdag. In het eerste blok staat analyseren en visievorming centraal. In het tweede blok loopt deze visievorming door en wordt aandacht besteedt aan de vertaling hiervan naar een strategie.

BLOK 1

7 dagdelen (3,5 dag)

Inventariseren & analyseren (2 dagen/ 4 dagdelen)
De eerste stap van de ontwerpcyclus (1) richt zich op het definiëren van de opgave. De cursist leert een aantal principes die van belang zijn om een probleem helder te krijgen en in kaart te brengen. Daarnaast leert zij/hij de verschillende analysemethoden toe te passen:

- Integrale probleemanalyse: root cause analyses, brainstorm, mapping
- Ruimtelijke structuren: lagenbenadering en analyse van ruimtelijke structuur, ‘leefvelden’, participatory mapping, en (ruimtelijke) SWOT-analyses
- Netwerken: Stakeholderanalyse, stakeholder mapping, living lab analyse en persona analyse
- Verbindingen op verschillende schaalniveaus: ankerpunten en clusters
- Beleving van ruimtelijke kwaliteit

Visie en ideevorming (1,5 dag/ 3 dagdelen)

De tweede stap in de ontwerpcyclus (2) gaat over visievorming en het genereren van (project)ideeën die de visie kunnen ondersteunen. De cursist krijgt een algemene introductie en leert een aantal visionaire en creatieve methoden toe te passen:

- Visievorming: Just City Index, manifest, publieke waardentool, Sustainable Development Goals, visioning
- Ideevorming: verschillende brainstorming technieken

inclusief rollenspellen, associatie oefeningen, referentieprojecten, collages

BLOK 2

7 dagdelen (3,5 dag)

De cursist gaat in dit blok de visie verder verfijnen en vanuit deze gevormde visie vervolgens werken aan een integrale ruimtelijke strategie. Ook hierbij vormt het belang van het betrekken van stakeholders en het inrichten van het leerproces een rode draad.
Strategievorming

De derde stap van de ontwerpcyclus (3) behelst het uitwerken van de visie en ideeën tot een integrale strategie waar planning, commitment van stakeholders, en de inzet van middelen aan bod komen. De cursist krijgt een algemene introductie en leert een aantal planningsmethoden toe te passen:

- Benoemen van kernwaarden binnen de visie; Theory of Change
- Relateren van analyse en visie, vertaling naar strategische doelen en actielijnen
- Prioriteren & selecteren: toetsen a.d.h.v. scenario's en stakeholdertoetsing
- Planning: back casting, gantt charts, resource planning

TERUGKOMDAG

Evaluatie, 1 dagdeel

Deze dag staat in teken van reflectie en evaluatie. Door middel van een interactieve werkvorm wordt gereflecteerd op het leerproces en op de eindproducten die tijdens de cursus zijn opgeleverd. Er wordt aandacht besteedt aan het werken in een interdisciplinair team en gekeken naar de rol van verschillende stakeholders en actoren. Daarnaast gaan we in op de relevantie en betekenis van de nieuwe werkvorm voor de praktijk. Op deze dag worden